

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/33/2023
Identifikačné číslo spisu:	0019205669
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:0019205669.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. H. T., narodeného N., R., proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie, Bratislava, ul. 29. augusta 8, IČO: 30 807 484, o zaplatenie 862,50 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 19C/64/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. novembra 2022 sp. zn. 2Co/110/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom (prvým v poradí) z 31. júla 2020 č. k. 19C/64/2019-112 výrokom I. zastavil konanie v časti o zaplatenie 862,50 eur pre nedostatok právomoci súdu. Vec nepostúpil na rozhodnutie príslušnému orgánu; výrokom II. žalobu v časti o priznanie úrokov z omeškania zamietol; výrokom III. priznal žalovanej právo na náhradu trov konania v pomere 100 %, ktoré je povinný nahradiť žalovanej žalobca.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 21. augusta 2021 č. k. 2Co/211/2020-144 zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku I. o zastavení konania o zaplatenie 862,50 eur tak, že žalobu v tejto časti zamietol a zrušil rozsudok okresného súdu v časti o priznanie úrokov z omeškania a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Okresný súd rozsudkom (druhým v poradí) z 19. januára 2022 č. k. 19C/64/2019-169 výrokom I. zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi „úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 172,50 eur od 21. 08. 2016 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 172,50 eur od 21. 09. 2016 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 172,50 eur od 21. 10. 2016 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 172,50 eur od 21. 11. 2016 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 172,50 eur od 21. 12. 2016 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 2,60 eur od 21. 01. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 180,60 eur od 21. 01. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 180,60 eur od 21. 02. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 180,60 eur od 21. 03. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 180,60 eur od 21. 04. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo

sumy 180,60 eur od 21. 05. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 180,60 eur od 21. 06. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 180,60 eur od 21. 07. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 180,60 eur od 21. 08. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 180,60 eur od 21. 09. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 180,60 eur od 21. 10. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 180,60 eur od 21. 11. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 180,60 eur od 21. 12. 2018 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 2,98 eur od 21. 01. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 01. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 02. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 03. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 04. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 05. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 06. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 07. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 08. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 09. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 10. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 11. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 185,30 eur od 21. 12. 2019 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 3,42 eur od 21. 01. 2020 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 190,70 eur od 21. 01. 2020 do 20. 02. 2020, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 190,70 eur od 21. 02. 2020 do 21. 02. 2020 ako jeden deň omeškania, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku“; výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol; výrokom III. žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

3.1. Okresný súd vec právne posúdil podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 116 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z., po citácii ktorých zákonných ustanovení poukázal na to, že žalobca sa pôvodnou žalobou domáhal zaplattenia úrokov z omeškania vo výške 5,05 % za nevyplatenie mesačných dôchodkov splatných 20. augusta 2016, 20. septembra 2016, 20. októbra 2016, 20. novembra 2016 a 20. decembra 2016. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. účinnej k uvedeným dátumom splatnosti, resp. k prvému dňu omeškania, výška úrokov z omeškania bola o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. V čase omeškania dôchodkov splatných 20. augusta 2016, 20. septembra 2016, 20. októbra 2016, 20. novembra 2016 a 20. decembra 2016 základná úroková sadzba ECB bola 0 %-tuálnych bodov, preto zákonná výška úrokov z omeškania bola vo výške 5 %. Súd preto v tejto časti úroky z omeškania nad sadzbu 5 % zamietol. V rozšírenom návrhu si žalobca uplatňoval zákonom dovolené úroky z omeškania 5 % v súlade s ustanovením § 3 citovaného nariadenia vlády, súd priznal úroky z omeškania v tejto výške. Žalobca sa domáhal úrokov z omeškania pri všetkých nevyplatených mesačných invalidných dôchodkoch odo dňa ich splatnosti, teda za 20. deň príslušného mesiaca, v ktorom boli splatné omeškané dávky dôchodku ako aj za deň, v ktorom došlo k splneniu dlhu, teda za deň 21. februára 2020. Súd poukázal na § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dlžník je v omeškaní, ak svoj dlh nezaplatí riadne a včas. Pri posudzovaní omeškania dlžníka sa vychádza sa z ustanovenia § 559 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dlh musí byť splnený riadne a včas. V posudzovanej veci k výplate jednotlivých dôchodkových dávok nedošlo v určených výplatných termínoch, ale boli vyplatené jednorazovo dňa 21. februára 2020, preto žalovaná bola s ich vyplatením v omeškaní. Za deň omeškania však nie je možné považovať deň splatnosti pohľadávky ani deň jej úhrady. Omeškanie je možné počítať iba od uplynutia dňa, ktorý bol v rozhodnutí žalovanej určený ako deň plnenia pohľadávky, teda až uplynutím 20-teho dňa príslušného mesiaca. Prvým dňom omeškania tak bol 21. deň príslušného mesiaca. Rovnako za omeškanie nie je možné počítať ani deň úhrady pohľadávky, ale iba deň, ktorý tomuto dňu predchádzal, teda 20. februára 2020.

3.2. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

4. Krajský súd na odvolanie žalobcu a žalovanej rozsudkom z 10. novembra 2022 č. k. 2Co/110/2022-222 rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

4.1. Krajský súd mal za to, že predmetom sporu v prejednávanej veci bol podľa obsahu žaloby žalobcom uplatnený nárok na úrok z omeškania z jednotlivých mesačných dávok už skôr priznaného invalidného

dôchodku, ktoré mu žalovanou neboli vyplácané v lehote splatnosti. Rozpor medzi stranami vznikol v tom, že žalobca tvrdil, že žalovaná nikdy právoplatne nerozhodla o zastavení výplaty jeho invalidného dôchodku, a preto sa s jeho nevyplácaním v stanovených termínoch splatnosti dostala do omeškania, na strane druhej žalovaná mala za to, že o zastavení výplaty invalidného dôchodku žalobcu bolo právoplatne rozhodnuté, preto sa s vyplácaním nemohla dostať do omeškania.

4.2. Z takto zisteného skutkového stavu odvolací súd konštatoval, že nebolo žalovanou preukázané, že jej druhé rozhodnutie zo 6. februára 2019 o zastavení výplaty dávok invalidného dôchodku sa stalo právoplatným a vykonateľným a dôvodne na jeho základe neboli mesačné dávky invalidného dôchodku žalobcovi vyplácané.

4.3. Keďže podľa v konaní zisteného skutkového stavu a existujúcej dôkaznej situácie vo veci žalovaná neunesla svoje dôkazné bremeno, lebo nedokázala, že mala zákonný podklad pre nevyplácanie už skôr priznaného invalidného dôchodku v lehotách jeho splatnosti, nedodržaním lehoty jeho vyplácania v mesačnom intervale sa nesporne dostala s plnením svojej povinnosti do omeškania, tak ako to správne konštatoval aj súd prvej inštancie. Úroky z omeškania v takomto prípade plnia funkciu určitej sankcie za neplnenie si povinností, t. j. vyplácania invalidného dôchodku v lehote stanovenej samotnou žalovanou. Deň výplaty dôchodkovej dávky žalobcovi bol stanovený mesačne k 20. dňu príslušného mesiaca, a preto sa do omeškania dostala žalovaná uplynutím času jej výplaty, t. j. od 21. dňa toho-ktorého mesiaca, pričom toto omeškanie v danom prípade trvalo do 20. februára 2020, lebo 21. februára 2020 žalovaná plnila, ako to správne uviedol súd prvej inštancie, na ktorého dôvody (pokiaľ ide o odvolacie námietky žalobcu) odvolací súd v podrobnostiach poukázal, a s ktorými sa stotožnil.

4.4. Pokiaľ žalovaná k uplatnenému nároku žalobcu na úroky z omeškania vo veci výplaty invalidného dôchodku odkazovala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/1269/2004, odvolací súd uviedol, že do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. októbra 2017 sp. zn. 6Cdo/129/2017) rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR nepatrí, a preto nie je pre odvolací súd záväzné.

4.5. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti rozsudku dovolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

5.1. Dovolateľka k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedla, že v konaní dovolacieho súdu došlo k vade spočívajúcej v skutočnosti, že súd nepreskúmal všetky listinné dôkazy predložené žalovanou súdu prvej inštancie, keď v napadnutom rozsudku v bode 23. uviedol, že žalovaná nepredložila súdu splnomocnenie, na základe ktorého dospel k záveru, že aj v konaní o zastavení výplaty invalidného dôchodku žalobcu zastupuje advokát JUDr. Dušan Szabó. Žalovaná uviedla, že splnomocnenie žalobcu z 2. augusta 2018 predložila prvoinštančnému súdu v prílohe svojho vyjadrenia z 30. septembra 2019 a v predmetnom vyjadrení sa tiež vyjadrila k doručovaniu rozhodnutia o zastavení výplaty zo 6. februára 2019. V prílohe tiež predložila listinný dôkaz, z ktorého vyplýva, že rozhodnutie bolo doručované príjmateľovi na adresu elektronickej schránky ico://sk/31265855_20069 a doručené dňa 8. februára 2019. Rozhodnutie žalovanej, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo 6. februára 2019 o zastavení výplaty invalidného dôchodku od 20. augusta 2015 podľa § 112 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. žalovaná vzhľadom na vyššie uvedené zaslala v prílohe listu zo 6. februára 2019 elektronicke právnenému zástupcovi žalobcu. Odvolací súd v bode 23. svojho rozhodnutia spochybnil listinu predloženú žalovanou na preukázanie doručenia uvedeného rozhodnutia zo 6. februára 2019 advokátovi JUDr. Dušanovi Szabóovi s tým, že z nej nie je možné nesporne a jednoznačne určiť, komu bola doručená. Žalovaná uvádza, že táto skutočnosť jej nemôže byť na škodu, nakoľko toto technické riešenie nebola schopná v procese tvorby technického riešenia doručeníek v zmysle zákona č. 305/2003 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) ovplyvniť.

5.2. Dovolateľka k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedla, že odvolací súd sa vo veci uplatneného nároku žalobcu na náhradu škody vo forme úroku z omeškania odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Pričom poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/1269/2004, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/56/2020, rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 3C/35/2019-78, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/195/2016, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/114/2013 a 3Cdo/81/2007. Žalovaná sa

stotožňuje s právnym názorom vyplývajúcim z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací aj okresný súd odklonili pri posudzovaní nároku žalobcu na úroky z omeškania z dôvodu nevyplácania výplaty invalidného dôchodku žalobcovi a prvostupňový súd uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania, s čím sa odvolací súd stotožnil. Žalovaná sa nedostala do omeškania s plnením v prospech žalobcu, pretože nejde o peňažné plnenie, ale o dôchodkovú dávku, na ktorú má žalobca nárok až po splnení zákonných podmienok.

5.3. Dovolaiteľka ďalej uviedla, že je toho názoru, že spôsob doručovania rozhodnutia žalovanej zo 6. februára 2019 o zastavení výplaty invalidného dôchodku nie je právne relevantný na posúdenie skutočnosti, či je žalovaná v omeškaní s výplatou invalidného dôchodku alebo nie. Nakoľko výplata invalidného dôchodku je podmienená invaliditou, stratou alebo poklesom pracovnej schopnosti, poberateľ dávky je povinný sa podrobiť vyšetreniu zdravotného stavu posudkovým lekárom za účelom posúdenia vývoja jeho zdravotného stavu.

5.4. Žalovaná v dovolaní žiada, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, resp. zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie ak uzná, že vadu spočívajúcu v nevykonaní dokazovania súdom prvej inštancie, nie je možné napraviť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu.

6. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že považujú dovolanie za neprípustné a žiadal priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť. Odôvodnenie uvedeného záveru je uvedené v nasledujúcich bodoch.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP), preto neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaiteľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. V danom prípade žalovaná namietala vadu zmätočnosti konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaiteľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolaiteľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

12. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka v dovolaní tvrdenú procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP odôvodňovala tým, že súdy nižšej inštancie nevykonali všetkých ňou navrhované dôkazy a nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy vedúce k nesprávnym skutkovým zisteniam súdov nižšej inštancie.

13. V súvislosti s námietkou dovolateľky o údajnom pochybení súdov nižšej inštancie v procese dokazovania, je súdna prax najvyššieho súdu jednotná v názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval Ústavný súd SR, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

13.1. Právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Súdy nižšej inštancie neboli povinné vykonať všetky navrhnuté dôkazy, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie stranám (§ 185 ods. 1 CSP). Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné) alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (viď R 125/1999). Procesnému právu strany sporu navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež pokiaľ im nevyhovie, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil.

13.2. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza (rovnako ako právna úprava Občianskeho súdneho poriadku účinná do 30. júna 2016) zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 OSP (viď R 42/1993), resp. § 420 písm. f) CSP. Porušením práva na spravodlivý proces nie je iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom ako sú predstavy strany, resp. strán sporu.

14. Uvedené platí aj pre tvrdenia dovolateľky smerujúcim k nevykonaniu dokazovania k rozhodnutiu o zastavení výplaty zo 6. februára 2019, doručky a plnej moci zo strany okresného súdu. Súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f) CSP. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP (porovnaj R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000). V danom prípade navyše žalovaná uvedené nedostatky nenamietala v rámci odvolacieho konania vyvolaného jej odvolaním. Vo všeobecnosti totiž platí, že dovolateľ nemôže opierať svoje dovolanie o procesné skutočnosti, ktoré už mohol a mal uviesť v priebehu odvolacieho konania.

14.1. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou odvolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal, a či k nim zaujal správny právny záver. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych opravných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, teda vecne (argumentačne), čo znamená, že dovolateľ môže v mimoriadnom

opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietal už v rámci riadneho opravného prostriedku, a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom v jeho neprospech (R 73/2019).

14.2. Ak potom žalovaná dovolacie námietky neuplatnila v odvolacom konaní v rámci ochrany svojich práv, nemôže ich dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie, prípadne jeho procesný postup v konaní namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť (obdobne tiež sp. zn. 7Cdo/161/2019, 4Cdo/122/2020, 4Cdo/40/2019, 8Cdo/140/2018, 8Cdo/157/2018). Preto dovolací súd na uvedené námietky v súvislosti s vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP neprihliadol.

15. Pokiaľ dovolateľka spochybňovala vykonanie dokazovania ohľadom splnomocnenia od žalobcu pre JUDr. Dušana Szabóa na č. 1. 32 spisu a doručenky na č. 1. 31 spisu vrátane ich hodnotenia (viď bod 5.1. tohto rozhodnutia), s ktorým sa dovolateľka nestotožnila, pričom osobitne nesúhlasila s posúdením a vyhodnotením ne/preukázania doručenia rozhodnutia o zastavení výplaty zo 6. februára 2019, uvedené námietky predstavujú námietky voči skutkovým záverom súdu (konkrétne spôsobu vyhodnotenia dôkazov súdom), ktoré ale dovolací súd nie je oprávnený preskúmavať, pretože v zmysle § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd potvrdzujúci rozhodnutie súdu prvej inštancie. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, a preto sa ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady dovolací súd v súdnej veci nezistil.

15.1. Podľa názoru dovolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje skutkové i právne závery prijaté súdmi nižšej inštancie (súdom prvej inštancie, aj súdom odvolacím). V súdnom spore dovolací súd nezistil v postupe súdov nižších inštancií pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia predstavujúce porušenie práva žalovanej na spravodlivé súdne konanie.

16. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že žalovaná neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup súdov nižšej inštancie, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Keďže prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť z § 420 písm. f) CSP, dovolací súd jej dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP odmietol pre neprípustnosť.

17. Podľa § 422 ods. 1 CSP písm. a), b) a c) dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

18. Podľa § 422 ods. 2 CSP na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

19. Citované ustanovenie § 422 ods. 1 CSP obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí tzv. majetkovým cenom (ratione valoris). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď, vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenový znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy. V prípade príslušenstva

pohľadávky sa prípustnosť dovolania odvíja od rovnakých limitov, ako pri istine.

20. V prejednávanej veci je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo, ktorého výška uplatňovaná žalovanou ako dovolateľkou predstavuje celkom sumu 390,70 eur (úroky z omeškania vypočítané v zmysle výroku I. rozsudku okresného súdu vid' bod 3.1. tohto rozhodnutia), pričom desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie (t. j. 3. septembra 2019) je 5.200 eur a dvojnásobok minimálnej mzdy je 1.040 eur (porovnaj § 1 písm. b) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 300/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy na rok 2019). Z uvedeného vyplýva, že výška predmetu dovolacieho konania neprevyšuje zákonom stanovenú hranicu majetkového cenzu obmedzujúceho prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP pri peňažnom plnení (ratione valoris), preto je prípustnosť dovolania žalovanej v zmysle § 422 ods. 1 písm. c) CSP vylúčená.

21. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovanej je v danom prípade vylúčená ustanovením § 422 ods. 1 CSP, dovolací súd ani neskúmal, či rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená odlišne. Vzhľadom na procesnú neprípustnosť dovolania žalovanej nepristúpil ani k posúdeniu, či napádaný rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

22. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že v danej veci dovolanie žalovanej podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

23. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, bol aktívny a k dovolaniu sa písomne vyjadril, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.